

РАХУНКОВА ПАЛАТА УКРАЇНИ

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, Україна. Тел. (044) 234-95-65, 234-10-41. Факс: 226-33-82
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

17.07.2015 № 16-1347

На № _____ від _____

Голові Верховної Ради України
Гройсману В.Б.

Щодо результатів перевірки

Шановний Володимире Борисовичу!

Колегія Рахункової палати за підсумками розгляду Звіту про результати перевірки обґрунтованості планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходжень акцизного податку з бензину моторного для автомобілів констатувала, що протягом 2013-2014 років державні органи влади не забезпечили здійснення ефективного та дієвого контролю за обсягами виробництва бензину моторного для автомобілів та імпорту цієї продукції, яка є об'єктом оподаткування акцизним податком, а також за повнотою і своєчасністю надходження цього податку до спеціального фонду державного бюджету.

За останні два роки **виробництво в Україні бензину моторного для автомобілів скоротилось більше ніж на 34 відс.** (з 1015 тис. тонн у 2013 році до 666 тис. тонн у 2014 році), внаслідок чого частка імпорту цієї продукції у наповненні внутрішнього ринку зросла з **63 відс.** (1761 тис. тонн) у 2013 році до **76 відс.** (2073 тис. тонн) у 2014 році. Таким чином, на сьогодні **залежність України від імпорту нафтопродуктів з інших країн стала критичною.**

При цьому частка акцизного податку з бензину моторного для автомобілів у загальній структурі податкових надходжень до державного бюджету зросла з **2,0 відс. у 2013 році** (5,2 млрд. грн.) до **2,9 відс. у 2014 році** (7,7 млрд. грн.), проте таке збільшення надходжень податку відбувалось переважно за рахунок зростання обмінного курсу євро, згідно з яким встановлюються його ставки.

У 2013-2014 роках ДФС (Міндоходів, ДПС, Держмитслужба) **не забезпечено досягнення прогнозних показників** надходжень акцизного податку з бензину моторного для автомобілів до державного бюджету (у загальній сумі понад **3,5 млрд. грн.**), розрахованих Мінфіном при складанні проектів законів про Державний бюджет України на 2013-2014 роки.

Недостатній рівень взаємодії між ДФС, Міненерговугіллям, Мінприроди МВС та іншими державними органами влади при здійсненні контролю за ввезенням бензину моторного для автомобілів на митну територію України, видобутком нафти і газового конденсату, виробництвом компонента моторного палива альтернативного, а також відсутність дієвого

державного контролю за якістю автомобільного бензину створюють ризики реалізації на ринку нелегально виробленого та імпортованого, контрафактного і неякісного бензину моторного для автомобілів. Крім того, з такої реалізації не сплачуються належним чином податки, передбачені Податковим кодексом України, в тому числі й акцизний податок.

За розрахунками аудиторів Рахункової палати, обсяги споживання бензину моторного для автомобілів в Україні (у 2013 році - 3 985 тис. тонн, у 2014 році - 3 166 тис. тонн) перевищували обсяги легального виробництва (з урахуванням залишків на початок і кінець звітного періоду) та імпорту цієї продукції у 2013 році – більше ніж **на 1 390 тис. тонн**, у 2014 році – **на 463 тис. тонн**, тобто операції з реалізації незаконно ввезеного на митну територію України та нелегально виробленого бензину моторного для автомобілів становили у 2013 році – **35-38 відс.**, у 2014 році – **15-20 відс.** від загального обсягу споживання цієї продукції. Як наслідок, втрати спеціального фонду державного бюджету від недонадходження акцизного податку з бензину моторного для автомобілів розрахунково становили у 2013 році – **близько 3,2 млрд. грн.**, у 2014 році – **1,9 млрд. гривень**.

ДФС (Міндоходів, ДПС) за пасивної участі з боку Мінфіну не створено ефективної системи контролю за справлянням акцизного податку з бензину моторного для автомобілів, зокрема:

- **не забезпечено якісного та дієвого контролю за адмініструванням акцизного податку з бензину моторного для автомобілів.** Майже вся сума донарахованого органами державної фіскальної служби (контролюючими органами) за результатами контрольно-перевірочної роботи акцизного податку з бензину моторного для автомобілів (включаючи штрафні санкції) оскаржується платниками цього податку в судовому та адміністративному порядку, а до спеціального фонду державного бюджету сплачено лише **0,02 відс. платежів**, донарахованих контролюючими органами у 2013-2014 роках;

- **встановлено що митними органами у 2013 році не забезпечено належного митного контролю, внаслідок чого незаконне ввезення на митну територію України бензину моторного для автомобілів набуло загрозливих для економіки України розмірів і стало основним чинником формування нелегального ринку цієї продукції.** Наприклад, у 2013 році митними органами встановлено факти незаконного ввезення на митну територію України **3,8 тонни** автомобільного пального (бензину моторного для автомобілів і дизельного палива) загальною вартістю **36 тис. гривень**.

Одночасно, за даними Укрзалізниці, у 2013 році в Україну було ввезено залізничним транспортом **2 362,9 тис. тонн** бензину моторного для автомобілів, тоді як за даними ДФС, здійснено митне оформлення **1 760,9 тис. тонн** цієї продукції, що **на 602,0 тис. тонн менше, ніж було ввезено залізничним транспортом**;

- **скорочення податкового боргу з акцизного податку з бензину моторного для автомобілів протягом 2013-2014 років майже в п'ять разів відбулося за рахунок списання у 2013 році близько 76 відс. (197,8 млн. грн.) податкового боргу, який був на початок 2013 року, та надання розстрочення (відстрочення) сум податкового боргу, у тому числі і новоствореного, у сумі 103,3 млн. гривень.**

Законодавство, яке регулює питання адміністрування акцизним податком з бензину моторного для автомобілів, протягом дослідженого періоду було недосконалим. Зокрема, Податковим кодексом України тільки з 01.04.2015 запроваджено акцизні склади на підприємствах, що виготовляють нафтопродукти, паливо моторне альтернативне та скраплений газ. Відсутність у 2013-2014 роках спеціальних інструментів державного контролю за виробництвом та обігом бензину моторного для автомобілів створювало ризики ухилення суб'єктів господарювання від сплати акцизного податку з бензину моторного для автомобілів та ускладнювало здійснення контролю за повнотою надходжень до бюджету цього податку. Крім того, окремі нормативно-правові акти у зазначеній сфері містять посилання на центральні органи виконавчої влади, що припинили свою діяльність у зв'язку з адміністративною реформою.

Слід зазначити, що центральними органами виконавчої влади не забезпечено розроблення та затвердження низки нормативних актів відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 01.08.2013 № 927 "Про затвердження Технічного регламенту щодо вимог до автомобільних бензинів, дизельного, суднових та котельних палив", внаслідок чого **моніторинг якості палива, у тому числі автомобільного бензину, в Україні не здійснюється, що створює ризики реалізації на внутрішньому ринку нелегально виробленої, контрафактної та неякісної продукції, з якої не сплачуються належні податки.**

Надаємо в порядку інформування.

З повагою

Голова

Р.М. Магута